

PREDGOVOR

U godinama nakon Drugog svjetskog rata naša Akademija inzistira da se intenzivira intelektualni život i potakne znanstvenoistraživačka djelatnost u ratom teško postradalom Zadru, gradu s najstarijim sveučilištem u Hrvata i tisućljetnom crkvenom, gospodarskom, kulturnom i političkom središtu sjeverne Dalmacije.

Zamisao je ostvorena 3. srpnja 1954. osnutkom Instituta JAZU u Zadru, koji u svojem polustoljetnom djelovanju doživljava nekoliko značajnih preobrazbi: g. 1961. prerasta u Institut za historijske i ekonomske nauke JAZU u Zadru, 1974. postaje Centar za znanstveni rad u Zadru, 1978. isti je preimenovan u Zavod za povijesne znanosti Istraživačkog centra JAZU u Zadru te, konačno, od 1991. djeluje pod imenom Zavod za povijesne znanosti Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u Zadru.

Znanstveni interes ove ugledne Akademijine institucije usmjeren je istraživanju i pisanju hrvatske povijesti na prostoru sjeverne Dalmacije, stavljajući težište na proučavanje bogate izvorne građe pohranjene u zadarskom Državnom arhivu i Znanstvenoj knjižnici te u arhivima i bibliotekama crkvenih ustanova navedenog područja.

O plodovima znanstvenog pregalaštva svjedoče znanstvena djela i prilozi plejade vrsnih povjesničara, arheologa i povjesničara umjetnosti, koji su svoje znanje i neumoran istraživački rad ugradili u individualne i kolektivne publikacije u okviru nekadašnjih Zavodovih odsjeka odnosno kasnijih znanstvenih projekata *Povijest Istre i Dalmacije*, *Prošlost Dalmacije* i najnovijeg naslovljenog *Istraživanja prošlosti južne Hrvatske*, što ga prati i podržava Ministarstvo znanosti Republike Hrvatske. Među publikacijama valja istaknuti *Radove Zavoda za povijesne znanosti HAZU u Zadru* (izlaze s različitim podnaslovima od 1954.), više izdanja posvećenih pomorstvu (npr. *Pomorski zbornik*, *Pomorstvo grada Zadra*, *Adriatica maritima*, *Lepantska bitka 1571. god.*) i niz samostalnih djela uglednih znanstvenika, članova i suradnika ove Akademijine ustanove u Zadru, o kojima će se nešto više moći pročitati na stranicama ovih svečarskih *Radova*.

Tijekom pedesetogodišnjeg djelovanja sadašnjega Zavoda za povijesne znanosti HAZU u Zadru mnogi naši ugledni akademici i znanstvenici – sljedbenici besmrtno *Clio* – Mate Suić, Grga Novak, Jerko Bezić, Seid M. Traljić, Vjekoslav Maštrović, Nikola Čolak, Šime Peričić i drugi svojim su pregalaštvom i znanstvenom akribijom zadužili ovu Akademijinu ustanovu. Njihov istraživački rad nastavljaju današnji djelatnici Zavoda, koji će, ne sumnjamo, hrvatsku povijesnu znanost obogatiti još mnogim spoznajama.

Franjo ŠANJEK